

LECTIO I: Ο ΕΞΟΡΙΣΤΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Οβίδιος (Publius Ovidius Naso: 43 π.Χ. - 17 μ.Χ.) υπήρξε επικός και ελεγειακός ποιητής. Για λόγους που δε γνωρίζουμε ακριβώς, ο αυτοκράτορας Αύγουστος (63 π.Χ. - 14 μ.Χ.) τον εξόρισε στους Τόμους της Μαύρης θάλασσας (σημ. Κωνσταντζα της Ρουμανίας), όπου ο ποιητής έμεινε μέχρι το θάνατο του. Την εμπειρία του από την εξορία τη γνωρίζουμε χάρη στις ελεγείες που μας άφησε από εκείνη την περίοδο της ζωής του. Οι ελεγείες αυτές απευθύνονται, με τη μορφή συγκινητικών ποιητικών επιστολών, προς φίλους και γνωστούς. Ο ποιητής τούς ζητάει να μεσολαβήσουν στον αυτοκράτορα για να επιστρέψει· παράλληλα υπερασπίζεται με θέρμη το ποιητικό του έργο και μας προσφέρει πολύτιμες αυτοβιογραφικές πληροφορίες.

ΚΕΙΜΕΝΟ	ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
Ovidius poeta in terra Pontica exulat. Epistulas Romam scriptitat. Epistulae plenae querelarum sunt. Romam desiderat et fortunam adversam deplorat. Narrat de incolis barbaris et de terra gelida. Poetam curae et miseriae excruciant. Epistulis contra iniuriam repugnat. Musa est unica amica poetae.	Ο Οβίδιος, ο ποιητής είναι εξόριστος στην Ποντική γη / (γη του Πόντου). Επιστολές στη Ρώμη γράφει συχνά. Οι επιστολές του είναι γεμάτες παράπονα. Τη Ρώμη επιθυμεί και την τύχη του την κακή κλαίει. Διηγείται για τους βάρβαρους κατοίκους και την παγωμένη γη. Τον ποιητή οι έγνοιες και οι δυστυχίες βασανίζουν. Με τις επιστολές του ενάντια στην αδικία πολεμάει. Η Μούσα είναι η μοναδική φίλη του ποιητή.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ

terra: κυρ. «ξηρά»· τέρσομαι = ξεραίνομαι· πρβ. τερακότα << ιτ.
Epistulas: επιστολή
plenae: πλήρης, πλήθος
fortunam: πρβ. φουρτούνα << ιτ.
gelida: < gelo παγώνω· πρβ. ζελέ << γαλλ.· (τ)ζελατίνα << ιτ.
curae: πρβ. κούρα << ιτ.
miseriae: πρβ. μιζέρια << ιτ.
contra: πρβ. κόντρα << ιτ.
unica: < unus = ένας
amica: < amo = αγαπώ.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ		
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ	ΕΠΙΘΕΤΑ	ΡΗΜΑΤΑ
<u>A ' ΚΛΙΣΗ</u> ΘΗΛΥΚΑ ✓ Terra-terrae = γη ✓ Epistula-epistulae = γράμμα/επιστολή ✓ Querela-querelae = παράπονο ✓ Fortuna-fortunae = τύχη ✓ Cura-curae = φροντίδα/έγνοια ✓ Miseria-miseriae = δυστυχία ✓ Iniuria-iniuriae = αδικία ✓ Amica-amicae = φίλη ✓ Musa-Musae = Μούσα ✓ Roma-Romae Ρώμη ΑΡΣΕΝΙΚΑ ✓ Poeta-poetae = ποιητής ✓ Incola-incolae = κάτοικος <u>B ' ΚΛΙΣΗ</u> ΑΡΣΕΝΙΚΑ ✓ Ovidius-Ovidii/i = Οβίδιος	<u>B ' ΚΛΙΣΗ</u> ✓ Ponticus-Pontica-Ponticum = ο/η/το σχετικός/η/ο με τον Πόντο/ ο/η/το του Πόντου ✓ Plenus-plena-plenum = γεμάτος/η/ο Plenior-plenior-plenius Plenissimus-plenissima-plenissimum ✓ Adversus-adversa-adversum = αντίξοος/η/ο/ αντίθετος/η/ο Adversior-adversior-adversius Adversissimus-adversissima-adversissimum ✓ Barbarus-barbara-barbarum = βάρβαρος/η/ο Barbarior-barbarior-barbarius ✓ Gelidus-gelida-gelidum = παγωμένος/η/ο Gelidior-gelidior-gelidius Gelidissimus-gelidissima-gelidissimum ✓ Unicus-unica-unicum = μοναδικός/η/ο	<u>ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΡΗΜΑ</u> ✓ Sum-fui- _esse = είμαι <u>A ' ΣΥΖΥΓΙΑ</u> ✓ Exulo-exulavi-exulatum-exulare = είμαι εξόριστος ή Exsulo/exsulavi-exsulatum-exsulare ✓ Scriptito-scriptitavi-scriptitatum-scriptitare = γράφω συχνά ✓ Desidero-desideravi-desideratum-desiderare = επιθυμώ ✓ Deploro-deploravi-deploratum-deplorare = θρηνώ ✓ Narro-narravi-narratum-narrare = αφηγούμαι/διηγούμαι ✓ Excrucio-excruciavi-excruciatum-excruciare = βασανίζω/ταλαιπωρώ ✓ Repugno-repugnavi-repugnatum-repugnare = μάχομαι
ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ	ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ	
✓ Et = και (συμπλεκτικός)	✓ In+αφαιρετική ✓ De+αφαιρετική ✓ Contra+αιτιατική	

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ	ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ
Ovidius poeta in terra Pontica exulat: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός	
Ovidius: ονομαστική πτώση, ενικός αριθμός, αρσενικό γένος του ουσιαστικού β' κλίσης Ovidius -ii(i) poeta: ονομαστική πτώση, ενικός αριθμός, αρσενικό γένος του ουσιαστικού α' κλίσης poeta -ae in: πρόθεση + αφαιρετική terra: αφαιρετική πτώση, ενικός αριθμός, θηλυκό γένος του ουσιαστικού α' κλίσης terra -ae Pontica: αφαιρετική πτώση, ενικός αριθμός, θηλυκό γένος του επιθέτου Ponticus -a -um, β' κλίσης exulat: γ' ενικό πρόσωπο, οριστική έγκλιση, χρόνος ενεστώτας, ενεργητική φωνή του ρήματος α' συζυγίας exulo, exulavi, exulatum, exulare	exulat: ρήμα Ovidius: υποκείμενο στο exulat poeta: παράθεση στο Ovidiusin terra: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει στάση σε τόπο και προσδιορίζει το exulat Pontica: επιθετικός προσδιορισμός στο terra
Epistulas Romam scriptitat: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός	
epistulas: αιτιατική πτώση, πληθυντικός αριθμός, θηλυκό γένος του ουσιαστικού α' κλίσης epistula -ae, θηλ. α' Romam: αιτιατική πτώση, ενικός αριθμός, θηλυκό γένος του ουσιαστικού α' κλίσης Roma -ae, scriptitat: γ' ενικό πρόσωπο, οριστική έγκλιση, χρόνος ενεστώτας, ενεργητική φωνή του ρήματος α' συζυγίας scriptito, scriptitavi, scriptitatum, scriptitare	scriptitat: ρήμα Ovidius: εννοούμενο υποκείμενο στο scriptitat epistulas: αντικείμενο στο scriptitat Romam: απρόθετη αιτιατική (επειδή είναι ονομα πόλης) που δηλώνει κίνηση προς τόπο, λειτουργεί ως προσδιορισμός στο scriptitat
Epistulae plenae querelarum sunt: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός	
epistulae: ονομαστική πτώση, πληθυντικός αριθμός, θηλυκό γένος του ουσιαστικού α' κλίσης epistula -ae plenae: ονομαστική πτώση, πληθυντικός αριθμός, θηλυκό γένος του επιθέτου β' κλίσης plenus -a -um querelarum: γενική πτώση, πληθυντικός αριθμός του ουσιαστικού θηλυκού γένους α' κλίσης querela -ae sunt: γ' πληθυντικό πρόσωπο, οριστική έγκλιση, χρόνος ενεστώτας του ρήματος sum, fui, -, esse	sunt: ρήμα epistulae: υποκείμενο στο sunt plenae: κατηγορούμενο στο epistulae μέσω του συνδετικού ρήματος sunt querelarum: γενική ως συμπλήρωμα (γενική αντικειμενική) στο plenae
Romam desiderat : κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός	
Romam: αιτιατική πτώση, ενικός αριθμός, θηλυκό γένος του ουσιαστικού α' κλίσης Roma -ae	desiderat: ρήμα Ovidius: εννοούμενο υποκείμενο στο desiderat

desiderat: γ' ενικό πρόσωπο, οριστική έγκλιση, χρόνος ενεστώτας, ενεργητική φωνή του ρήματος α' συζυγίας desidero, desideravi, desideratum, desiderare	Romam: αντικείμενο στο desiderat
et fortunam adversam deplorat: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός (συνδέεται με την προηγούμενη παρατακτικά μέσω του συμπλεκτικού συνδέσμου et)	
et: συμπλεκτικός σύνδεσμος fortunam: αιτιατική πτώση, ενικός αριθμός, θηλυκό γένος του ουσιαστικού α' κλίσης fortuna – ae adversam: αιτιατική πτώση, ενικός αριθμός, θηλυκό γένος του επιθέτου β' κλίσης adversus -a – um deplorat: γ' ενικό πρόσωπο, οριστική έγκλιση, χρόνος ενεστώτας, ενεργητική φωνή του ρήματος α' συζυγίας deploro, deploravi, deploratum, deplorare	deplorat: ρήμα Ovidius: εννοούμενο υποκείμενο στο deplorat fortunam: αντικείμενο στο deplorat adversam: ονοματικός ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο fortunam
Narrat de incolis barbaris et de terra gelida: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός	
narrat: γ' ενικό πρόσωπο, οριστική έγκλιση, χρόνος ενεστώτας, ενεργητική φωνή του ρήματος α' συζυγίας narro, narravi, narratum, narrare de: πρόθεση + αφαιρετική incolis: αφαιρετική πτώση, πληθυντικός αριθμός, αρσενικό γένος του ουσιαστικού α' κλίσης incola –ae barbaris: αφαιρετική πτώση, πληθυντικός αριθμός, αρσενικό γένος του επιθέτου β' κλίσης barbarus -a –um et: συμπλεκτικός σύνδεσμος terra: αφαιρετική πτώση, ενικός αριθμός, θηλυκό γένος του ουσιαστικού α' κλίσης terra –ae gelida: αφαιρετική πτώση, ενικός αριθμός, θηλυκό γένος του επιθέτου β' κλίσης gelidus -a –um	narrat: ρήμα Ovidius: εννοούμενο υποκείμενο στο narrat de incolis: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει αναφορά και προσδιορίζει το narrat de terra: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει αναφορά και προσδιορίζει το narrat barbaris: ονοματικός ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο incolis gelida: ονοματικός ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο terra
Poetam curae et miseriae excruciant: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός	
poetam: αιτιατική πτώση, ενικός αριθμός, αρσενικό γένος του ουσιαστικού α' κλίσης poeta – ae curae: ονομαστική πτώση, πληθυντικός αριθμός, θηλυκό γένος του ουσιαστικού α' κλίσης cura –ae et: συμπλεκτικός σύνδεσμος miseriae: ονομαστική πτώση, πληθυντικός αριθμός, θηλυκό γένος του ουσιαστικού α' κλίσης	excruciant: ρήμα curae: υποκείμενο στο excruciant miseriae: υποκείμενο στο excruciant poetam: αντικείμενο στο excruciant

miseria -ae excruciant: γ' πληθυντικό πρόσωπο, οριστικής έγκλισης, χρόνος ενεστώτας, ενεργητική φωνή του ρήματος α' συζυγίας excrucio, excruciaui, excruciatum, excruciare	
Epistulis contra iniuriam repugnat: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός	
epistulis: αφαιρετική πτώση, πληθυντικός αριθμός, θηλυκό γένος του ουσιαστικού α' κλίσης epistula -ae contra: πρόθεση + αιτιατική iniuriam: αιτιατική πτώση, ενικός αριθμός, θηλυκό γένος του ουσιαστικού α' κλίσης iniuria -ae repugnat: γ' ενικό πρόσωπο, οριστική έγκλιση, χρόνος ενεστώτας, ενεργητική φωνή του ρήματος α' συζυγίας repugno, repugnavi, repugnatum, repugnare	repugnat: ρήμα poeta: εννοούμενο υποκείμενο στο repugnat epistulis: απρόθετη αφαιρετική που δηλώνει όργανο και προσδιορίζει το repugnat contra iniuriam: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει εχθρική διάθεση/ εναντίωση και προσδιορίζει το repugnat
Musa est unica amica poetae: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός	
Musa: ονομαστική πτώση, ενικός αριθμός, θηλυκό γένος του ουσιαστικού α' κλίσης Musa -ae est: γ' ενικό πρόσωπο, οριστική έγκλιση, χρόνος ενεστώτας του ρήματος sum, fui, -, esse unica: ονομαστική πτώση, ενικός αριθμός, θηλυκό γένος του επιθέτου β' κλίσης unicus -a -um amica: ονομαστική πτώση, ενικός αριθμός θηλυκό γένος, του ουσιαστικού α' κλίσης amica -ae poetae: γενική πτώση, ενικός αριθμός, αρσενικό γένος του ουσιαστικού α' κλίσης poeta -ae	est: ρήμα Musa: υποκείμενο στο est amica: κατηγορούμενο στο Musa μέσω του est unica: ονοματικός ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο amica poetae: γενική κτητική στο amica